

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 457/2025-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a sudcov Libora Duľu (sudca spravodajca) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátska kancelária CIMRÁK s.r.o., Štefánikova trieda 7, Nitra, proti postupu Správneho súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 14Sas/32/2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa, skutkový stav veci a argumentácia sťažovateľa

1. Ústavnému súdu bola 7. augusta 2025 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľa vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom správneho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 14Sas/32/2023. V petite podanej ústavnej sťažnosti sťažovateľ žiada, aby ústavný súd nálezom rozhodol o vyslovení porušenia označeného základného práva postupom správneho súdu v napadnutom konaní, ktorému prikáže konať bez zbytočných prieťahov, prizná mu primerané finančné zadosťučinenie 5 000 eur a náhradu trov konania.

2. Z obsahu sťažovateľom podanej ústavnej sťažnosti vyplýva, že napadnuté konanie začalo na správnom súde podaním správnej žaloby v sociálnych veciach z 24. novembra 2023, ktorou sa sťažovateľ domáha preskúmania zákonnosti a následného zrušenia rozhodnutia Sociálnej poisťovne ústredia, 29. augusta 8-10, Bratislava (ďalej len „žalovaná“), č. 571 215 6637 0 z 21. septembra 2023. V rámci popisu postupu správneho súdu v napadnutom konaní sťažovateľ prízvukoval, že správny súd bol viac ako dva mesiace nečinný, keď nevedel urobiť základný úkon, a to zaslanie žaloby na vyjadrenie žalovanej. V dôsledku tohto postupu 7. februára 2024 urgoval postup správneho súdu a domáhal sa eliminácie zdržaní spôsobených pasívnym prístupom súdu pri jednoduchých administratívnych úkonoch. Správny súd doručil sťažovateľovi 16. septembra 2024 vyjadrenie žalovanej k podanej správnej žalobe a 9. októbra 2024 na podklade výzvy

správneho súdu mu oznámil, že súhlasí, aby vec bola prejednaná bez nariadenia pojednávania. Následne správny súd mu 10. februára 2025 doručil na vedomie doplnujúce vyjadrenie žalovanej. Od 10. februára 2025 je správny súd v napadnutom konaní nečinný, keď tento stav pretrváva až do času podanej ústavnej sťažnosti. V dôsledku nečinnosti správneho súdu v napadnutom konaní sa sťažovateľ domáhal nápravy u predsedníčky správneho súdu, a to podaním sťažnosti na prietahy v postupe súdu. Predsedníčka správneho súdu sa k podanej sťažnosti vyjadrila 18. júla 2025, keď konštatovala jej nedôvodnosť z dôvodu, že z hľadiska celkovej dĺžky konania nezistila takú nečinnosť, ktorá by mohla mať za následok vznik zbytočných prietahov, keďže táto nepresahuje štandardne akceptovanú dĺžku súdneho konania na jednom stupni sústavy súdov (dva až tri roky). Zároveň uviedla, že v napadnutom konaní taktiež nenastala situácia, keď s prihliadnutím na ďalšie okolnosti a osobitosti prejednávanej veci nebol zo strany konajúceho súdu vykonaný žiaden úkon po dobu dlhšiu ako 9 mesiacov, ktorú možno v kontexte judikatúry ústavného súdu považovať za prietah v konaní zapríčinený postupom správneho súdu.

3. Sťažovateľ konštatuje, že keďže je predmetom napadnutého konania preskúmanie zákonnosti rozhodnutia o priznaní dôchodku z dôvodu nesprávneho výpočtu jeho výšky, má naliehavý záujem na tom, aby bola čo najskôr odstránená ďalšia nespravodlivosť spočívajúca v dĺžke napadnutého konania, pretože „*už od podania žaloby na súde prešla doba necelých dvoch rokov, pričom od mesiaca február 2025 súd zostal bez zjavného a dostatočne odôvodneného dôvodu v konaní nečinný*“, čím tak dochádza k porušovaniu „*ústavou garantovaného práva na rýchle konanie*.“, keď v sekundárnej rovine je v dôsledku predlžovania napadnutého konania predlžovaný aj stav rozhodovania o jeho nároku na výplatu starobného dôchodku, teda stav jeho nielen právnej, ale aj finančnej neistoty.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

4. Ústavný súd v súlade s § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť, pričom posudzoval, či jej prijatiu na ďalšie konanie nebránia dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

5. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu je účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v jeho všeobecnom poňatí odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia príslušného štátneho orgánu (I. ÚS 582/2015, I. ÚS 54/2016, I. ÚS 760/2016, I. ÚS 611/2017, IV. ÚS 21/2018, IV. ÚS 64/2020). Samotným prerokovaním veci na štátnom orgáne sa právna neistota osoby neodstráni. Ústavné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov (a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote) sa splní až právoplatným rozhodnutím štátneho orgánu, na ktorom sa osoba domáha odstránenia právnej neistoty týkajúcej sa svojich práv (pozri napr. I. ÚS 582/2015, I. ÚS 54/2016, I. ÚS 760/2016, I. ÚS 611/2017, IV. ÚS 21/2018, IV. ÚS 64/2020). Ústavný súd v tejto súvislosti opakovane zdôraznil, že čl. 48 ods. 2 ústavy v relevantnej časti ustanovuje imperatív, ktorý platí pre všetky súdne konania a ktorý vyjadruje predovšetkým záujem, aby sa čo najskôr odstránil stav právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia súdu,

pretože jeho predĺžovanie sa môže v konečnom dôsledku prejavit' ako odmietnutie výkonu spravodlivosti (PL. ÚS 25/01).

6. Súčasťou rozhodovacej činnosti ústavného súdu súvisiacej s namietaným porušením základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je taktiež aj právny názor, podľa ktorého nie každý zistený priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd [ďalej len „dohovor“ (IV. ÚS 147/04, IV. ÚS 221/05, III. ÚS 372/09, IV. ÚS 34/2020, IV. ÚS 77/2020, IV. ÚS 576/2020, IV. ÚS 610/2020)]. Ojedinelá nečinnosť súdu, hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov, sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (I. ÚS 35/01, I. ÚS 42/01, III. ÚS 91/04, III. ÚS 59/05, III. ÚS 103/05, IV. ÚS 34/2020, IV. ÚS 77/2020, IV. ÚS 576/2020, IV. ÚS 610/2020). Na kratšie obdobia nečinnosti ústavný súd spravidla prihliada vtedy, keď sa vyskytli opakovane a zároveň významným spôsobom ovplyvnili dĺžku súdneho konania (I. ÚS 19/00, I. ÚS 39/00, I. ÚS 57/01).

7. Z vyjadrenia predsedníčky správneho súdu sp. zn. 1Spr/62/2025 z 18. júla 2025, ktoré je prílohou podanej ústavnej sťažnosti, vyplýva, že správne mu súdu bola doručená žaloba sťažovateľa 27. novembra 2023. Správny súd 23. februára 2024 vyzval na vyjadrenie k podanej žalobe žalovanú, ktorá sa vyjadrila 16. mája 2024 a jej vyjadrenie bolo 17. júla 2024 zasielané sťažovateľovi na zaujatie stanoviska a jeho replika bola správne mu súdu doručená 17. septembra 2024. Napokon správny súd 7. októbra 2024 zaslal repliku sťažovateľa žalovanej na vyjadrenie a sťažovateľa vyzval na vyjadrenie k prejednávaniu veci bez nariadenia pojednávania. Duplika žalovanej bola správne mu súdu doručená 20. decembra 2024, vyjadrenie sťažovateľa k prejednávaniu veci bez nariadenia pojednávania 9. októbra 2024 a správny súd zaslal 7. februára 2025 dupliku žalovanej sťažovateľovi na vedomie. Z uvedeného prehľadu v napadnutom konaní vykonaných procesných úkonov vyplýva, že v časovom úseku napadnutého konania od 27. novembra 2023 do 7. februára 2025 vykonával správny súd procesné úkony podľa § 106 Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“) a nebol v konaní nečinný. Celkovo napadnuté konanie od 27. novembra 2023 do času podania ústavnej sťažnosti 7. augusta 2025 trvá 1 rok a 9 mesiacov, keď od 10. februára 2025 je správny súd nečinný. Ústavný súd, vychádzajúc zo svojej judikatúry (body 5 a 6), konštatuje, že pre posúdenie veci je relevantná celková dĺžka napadnutého konania správneho súdu, ktorá predstavuje ku dňu podania ústavnej sťažnosti dobu 1 roka a 9 mesiacov, počas ktorej nebol správny súd pasívny, ale dôsledne vykonával úkony podľa § 106 SSP (pričom aktuálna pasivita správneho súdu trvá od 10. februára 2025). Celková dĺžka konania dosiaľ (do času podania ústavnej sťažnosti) teda zodpovedá jeho podstate a nie je ešte ústavne neudržateľná, a teda v rozpore s čl. 48 ods. 2 ústavy. Zjavná neopodstatnenosť ústavnej sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže vyplývať aj z toho, že porušenie týchto práv sa namieta v konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo vôbec alebo ešte uvažovať o zbytočných priet'ahoch (II. ÚS 93/03, II. ÚS 177/04, IV. ÚS 343/04, III. ÚS 233/06, IV. ÚS 34/2020, IV. ÚS 77/2020, IV. ÚS 576/2020, IV. ÚS 96/2021, IV. ÚS 251/2021, IV. ÚS 139/2023, IV. ÚS 144/2023, IV. ÚS 179/2023, osobitne IV. ÚS 549/2025 vo vzťahu k predmetu ústavnej sťažnosti), pričom priet'ah v určitej fáze konania môže byť prípustný, ak celková dĺžka konania nie je neprimeraná (Pretto a ďalší proti Taliansku z 8. 12. 1983).

8. Vzhľadom na tento záver ústavný súd odmieta sťažovateľom podanú ústavnú sťažnosť z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde. Samozrejme, ústavná udržateľnosť aktuálnej pasivity správneho súdu môže byť prekročená, a to v nie d'alekosiahlej lehote, čo závisí od ďalšieho priebehu konania, keď prípadnému opätovnému podaniu ústavnej sťažnosti nebráni prekážka právoplatne rozhodnutej veci, pričom z vecného hľadiska považuje aj ústavný súd konanie vo veci dôchodkového prieskumu u osoby s jediným takým zdrojom príjmu za konanie vyžadujúce si relevantnú pozornosť, na čo týmto už vopred upozorňuje.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. augusta 2025

Ladislav Duditš
predseda senátu